

POSTANOWIENIE

31 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Maciej Kowalski

na posiedzeniu niejawnym 31 października 2023 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa Skarbu Państwa – Państwowego Gospodarstwa Leśnego
Lasy Państwowe Nadleśnictwa B.
przeciwko E. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Skarbu Państwa – Państwowego Gospodarstwa
Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwa B. od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Poznaniu
z 31 grudnia 2021 r., I AGa 35/21,

odrzuca skargę kasacyjną.

(a.z.)

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 31 grudnia 2021 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu, po rozpoznaniu
apelacji powoda wniesionej od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z 4 grudnia
2020 r. zmienił zaskarżony wyrok:

a) w punkcie 1 częściowo i zasądził od pozwanego na rzecz powoda 662 879,51 zł
wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie:

- od kwoty 165 424,65 zł od dnia 4 kwietnia 2018 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 165 424,65 zł od dnia 3 lipca 2018 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 166 162,69 zł od dnia 2 października 2018 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 165 867,52 zł od dnia 2 stycznia 2019 r. do dnia zapłaty;

b) w punkcie 2 i zasądził od pozwanego na rzecz P. G. 10 800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

c) dodając punkt 3 w brzmieniu: nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Poznaniu) 33 144 zł tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej od pozwu (pkt I); w pozostałym zakresie apelację oddalił (pkt II); zasądził od pozwanego na rzecz P. G. 8 100 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym (pkt III); nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Poznaniu) 33 144 zł tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej od apelacji (pkt IV).

Powyższy wyrok Sądu drugiej instancji zaskarżył powód w części, tj.: co do pkt I a oraz co do pkt II w zakresie w jakim nie uwzględniono roszczenia o zasądzenie odsetek od transakcji handlowych od należności głównej oraz rekompensaty za koszty odzyskiwania należności.

Powód określił wartość przedmiotu zaskarżenia na 85 645 zł i wniósł o:

- uchylenie w zaskarżonej części przedmiotowego wyroku Sądu Apelacyjnego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania wraz z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania za dotychczasowe instancje; ewentualnie o: - zmianę tego wyroku przez jego uchylenie w zaskarżonej części i zasądzenie odsetek w następujący sposób:

- od kwoty 165 424,65 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 4 kwietnia 2018 r., do dnia zapłaty,
- od kwoty 165 424,65 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 3 lipca 2018 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 166 162,69 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 2 października 2018 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 165 867,52 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 2 stycznia 2019 r. do dnia zapłaty,
- oraz zasądzenie następujących kwot oraz odsetek od nich w sposób jak poniżej:
- od kwoty 168,34 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 5 kwietnia 2018 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 174,46 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 4 lipca 2018 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 170,85 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 3 października 2018 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 172 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 3 stycznia 2019 r. do dnia zapłaty;
- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, z tym, że kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej według norm przepisanych z odsetkami ustawowymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Zgodnie z art. 398⁴ § 1 pkt 1 k.p.c. skarga kasacyjna powinna zawierać m.in. oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części. Jak stanowi natomiast art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. skarga powinna zawierać wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany. Niezamieszczenie w skardze kasacyjnej wniosku o uchylenie lub o uchylenie i zmianę zaskarżonego wyroku w całości lub części stanowi istotną wadę konstrukcyjną skargi kasacyjnej, której nie można usunąć w trybie przewidzianym dla usuwania braków formalnych pisma procesowego, skutkującą odrzuceniem takiej skargi *a limine* (zob. postanowienie SN z 21 marca 2000 r., II CKN 711/00, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 151).

Odrzuceniu podlega także skarga kasacyjna, w której zakres żądanego uchylenia lub uchylenia i zmiany orzeczenia Sądu drugiej instancji nie odpowiada wskazanemu zakresowi zaskarżenia ani podanej wartości przedmiotu zaskarżenia (zob. m.in. postanowienia SN: z 12 października 2007 r., V CSK 309/07, OSNC-ZD 2008, Nr 3, poz. 81, i z 23 sierpnia 2012 r., III CSK 161/12.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje stanowisko, że prawidłowo skonstruowana skarga kasacyjna powinna obejmować całkowicie jasne, jednoznaczne i zrozumiałe określenie elementów wskazanych w art. 398⁴ § 1 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 26 września 2022 r., I CSK 1563/22). Powinna być zatem sporządzona tak, by nie stwarzała żadnych wątpliwości interpretacyjnych (zob. np. postanowienia SN: z 16 października 1997 r., II CKN 404/97, OSNC 1998, nr 4, poz. 59, i z 3 czerwca 2016 r., IV CSK 796/15). Podkreśla się przy tym, że ze względu na wysoki poziom sformalizowania skargi kasacyjnej oraz ustawowy wymóg sporządzenia jej przez zawodowego pełnomocnika procesowego, konsekwencje niezachowania tak zwanych wymagań konstrukcyjnych skargi są surowe – prowadzą bowiem do odrzucenia tego nadzwyczajnego środka prawnego *a limine*, bez wzywania do ich usunięcia lub poprawienia. Sąd Najwyższy nie może ponadto ustalić zakresu i treści wskazanych wymagań konstrukcyjnych skargi w drodze jakichkolwiek zabiegów interpretacyjnych (zob. m.in. postanowienia SN: z 11 stycznia 2011 r., V CSK 272/10, i z 3 sierpnia 2023 r., I CSK 5207/22).

Skarżący jako wartość przedmiotu zaskarżenia wskazał 85 645 zł, a kwota ta nie koresponduje z wnioskiem o uchylenie i zmianę orzeczenia Sądu II instancji. Wskazanie, że wyrok zaskarżono "co do pkt II w zakresie w jakim nie uwzględniono roszczenia o zasądzenie odsetek od transakcji handlowych od należności głównej oraz rekompensaty za koszty odzyskiwania należności" nie pozwala na ustalenie czy punkt ten zaskarżono w całości czy w części, w tym w jakim zakresie dotyczącym odsetek, a w jakim dotyczącym nieokreślonej kwotowo w treści skargi „rekompensaty za koszty odzyskiwania należności”. Wniosek o uchylenie i zmianę orzeczenia Sądu drugiej instancji „w zaskarżonym zakresie” nie wyjaśnia tych wątpliwości, ponieważ nie odnosi się do różnicy pomiędzy odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych a zasądzonymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie ani do kwoty rekompensaty a nie jest rolą Sądu Najwyższego dociekanie w oparciu o akta sprawy możliwych intencji powoda. Ponadto wniosek o uchylenie i zmianę wyroku przez zasądzenie odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwot 165 424,65 zł, 165 424,65 zł, 166 162,69 zł i 165 867,52 zł jest sprzeczny z zakresem zaskarżenia choćby z tego powodu, że zamiast wskazywać na różnicę pomiędzy odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych a zasądzonymi

odsetkami ustawowymi za opóźnienie, zawiera w sobie już zasądzone przez Sąd Apelacyjny w punkcie I a zaskarżonego wyroku odsetki ustawowe za opóźnienie.

Ponadto mając na względzie zakres zaskarżenia wyroku Sądu Apelacyjnego zauważyć należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że jedną z przesłanek dopuszczalności środka zaskarżenia (środka prawnego) jest interes prawny w zaskarżeniu. Dla jego powstania konieczne jest istnienie stanu pokrzywdzenia orzeczeniem (*gravamen*), który występuje, gdy zaskarżone orzeczenie narusza interesy skarżącego (zob. m.in.: uchwałę składu siedmiu sędziów SN z 15 maja 2014 r., III CZP 88/13, OSNC 2014, Nr 11, poz. 108; wyrok SN z 2 lipca 2015 r., V CSK 421/14; postanowienia SN z 25 lutego 2015 r., V CSK 450/14, i z 25 maja 2023 r., I CSK 528/23).

Skarżący nie miał interesu prawnego w zaskarżeniu wyroku Sądu Apelacyjnego co do pkt I a), w którym Sąd ten zmienił wyrok Sądu Okręgowego w punkcie 1 częściowo i zasądził od pozwanego na rzecz powoda 662 879,51 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od wskazanych tam kwot. W tym zakresie Sąd drugiej instancji orzekł bowiem na korzyść powoda. Brak interesu prawnego w zaskarżeniu powoduje odrzucenie skargi kasacyjnej jako niedopuszczalnej na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 16 kwietnia 2021 r., I CSK 484/20). Nawet zatem bez wystąpienia wskazanych powyżej braków konstrukcyjnych skarga powoda w zakresie odnoszącym się do pkt I a zaskarżonego wyroku – podlegałaby odrzuceniu.

Skarga kasacyjna winna zostać odrzucona przez Sąd Apelacyjny na podstawie art. 398⁶ § 2 w zw. z art. 398⁴ § 1 pkt 1 i 3 i art. 398⁴ § 3 k.p.c. Stąd podlegała ona odrzuceniu przez Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c.

(a.z.)

[ms]